

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Α' ΑΘΗΝΩΝ

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς 1. την Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού
2. τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Θέμα: «Άμεσος χαρακτηρισμός ως διατηρητέας της χρήσης των κινηματογράφων INTEAL και ΑΣΤΟΡ, με σκοπό τη διάσωσή τους ως ιστορικών τοπόσημων για την παραγωγή και διάδοση της καλλιτεχνικής δημιουργίας, άμεσα συνδεδεμένων με τη συλλογική μνήμη και την υψηλή πολιτιστική παραγωγή, αναπόσπαστα τμήματα της σύγχρονης πολιτισμικής ιστορίας του τόπου. »

Κ.κ. Υπουργοί,

ΠΡΟΟΙΜΙΟ-ΝΟΜΙΚΟ ΣΚΕΛΟΣ

Με το άρθρο 24 του Συντάγματος ο συντακτικός νομοθέτης, αναγνωρίζοντας τη σημασία της διαφύλαξης της πολιτιστικής κληρονομιάς της χώρας, καθιέρωσε, για πρώτη φορά, αυξημένη προστασία του πολιτιστικού περιβάλλοντος, δηλαδή των μνημείων και λοιπών πολιτιστικών αγαθών που προέρχονται από την ανθρώπινη δραστηριότητα και συνθέτουν την ιστορική, καλλιτεχνική, τεχνολογική, ιστορική και εν γένει την πολιτιστική κληρονομιά.

Στη Διεθνή Σύμβαση της Γρανάδας για την προστασία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της Ευρώπης, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2039/1992 (Α' 61), ορίζεται ότι «η αρχιτεκτονική κληρονομιά» κατά την έννοια της Σύμβασης, περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων ακινήτων αγαθών, τα «μνημεία», στα οποία κατατάσσεται «κάθε κατασκευή ιδιαίτερα σημαντική λόγω του ιστορικού, αρχαιολογικού, καλλιτεχνικού, επιστημονικού, κοινωνικού ή τεχνικού της ενδιαφέροντος».

Από τις διατάξεις αυτές, οι οποίες κατά το άρθρο 28 του Συντάγματος έχουν υπέρτερη του νόμου τυπική ισχύ, συνάγεται ότι τα συμβαλλόμενα στην ανωτέρω Διεθνή Σύμβαση μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να λαμβάνουν θετικά μέτρα, που αποσκοπούν στην βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος τα ακίνητα μνημεία χώρου, και να απέχουν από κάθε ενέργεια που βλάπτει αμέσως ή εμμέσως το μνημείο ή το αρχιτεκτονικό σύνολο ή τον περιβάλλοντα χώρο τους (ΣτΕ 3986-3987/2011, 2338/2009 κ.ά.).

Περαιτέρω, η προστασία του πολιτιστικού περιβάλλοντος οργανώνεται και εξειδικεύεται με τις διατάξεις του ν. 3028/2002 (Α' 153) και ήδη με τις διατάξεις του ν. 4858/2021(ΦΕΚ Α 220/19.11.2021) με τίτλο «Κύρωση Κώδικα νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς.» που αποτελεί κωδικοποίηση του συνόλου της νομοθεσίας που άπτεται της προστασίας των αρχαιοτήτων και της πολιτιστικής κληρονομιάς, στις οποίες ορίζονται, μεταξύ

άλλων, τα εξής: «Άρθρο 6. 1. Στα ακίνητα μνημεία περιλαμβάνονται: α) ... β) ... γ) τα νεώτερα πολιτιστικά αγαθά που ανάγονται στην περίοδο των εκάστοτε τελευταίων εκατό ετών και χαρακτηρίζονται μνημεία λόγω της ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής, πολεοδομικής, κοινωνικής, εθνολογικής, λαογραφικής, τεχνικής, βιομηχανικής ή εν γένει ιστορικής, καλλιτεχνικής ή επιστημονικής σημασίας τους. 2. Ο χαρακτηρισμός ακινήτου μνημείου είναι δυνατόν να αφορά και κινητά που συνδέονται με ορισμένη χρήση του ακινήτου, τις χρήσεις που είναι σύμφωνες με το χαρακτήρα του ως μνημείου, καθώς και τον περιβάλλοντα χώρο ή στοιχεία αυτού».

Με το ν.4858/2021(**ΦΕΚ Α 220/19.11.2021**) με τίτλο «Κύρωση Κώδικα νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς» που αποτελεί κωδικοποίηση του συνόλου της νομοθεσίας που άπτεται της προστασίας των αρχαιοτήτων και της πολιτιστικής κληρονομιάς, όπως προκύπτει από την αιτιολογική έκθεση, το άρθρο 6 του ν. 3028/2002 απλώς κωδικοποιείται, παραμένει ωσαύτως αυτούσιο. Όπως συνάγεται από την εισηγητική έκθεση του ν. 3028/2002, τα μνημεία, ως μαρτυρίες του ανθρώπινου βίου που συγκροτούν αναγκαίο παράγοντα για τη διαμόρφωση και τη διατήρηση της ιστορικής μνήμης και των συλλογικών ταυτοτήτων, καθώς και για τη διασφάλιση, χάριν και των επερχόμενων γενεών, της ιστορικής συνέχειας και παράδοσης, αλλά και συμβάλλουν στην ποιότητα ζωής, συνιστούν ουσιώδες στοιχείο της πολιτιστικής κληρονομιάς η προστασία της οποίας αποτελεί συνταγματική υποχρέωση της Πολιτείας (άρθρο 24 παρ. 6 του Συντάγματος) και συγχρόνως, ενόψει και της αναθεωρημένης διάταξης του άρθρου 24 παρ. 1 του Συντάγματος, ευθύνη και δικαίωμα του καθενός (533/2015 ΣτΕ).

Ειδικότερα, τα ακίνητα μνημεία που ανάγονται στην περίοδο των εκάστοτε τελευταίων εκατό ετών χαρακτηρίζονται ως μνημεία λόγω της ιδιαίτερης αξίας τους, η οποία μπορεί να είναι, μεταξύ άλλων, αξία ιστορική, όταν πρόκειται για ακίνητο ή χώρο που συνδέεται με την πολιτική ή κοινωνική ή οικονομική ιστορία του νεότερου ελληνικού κράτους ή ορισμένης περιοχής και η διατήρησή τους συμβάλλει στη διαφύλαξη της ιστορικής μνήμης. Περαιτέρω, για το χαρακτηρισμό ακινήτου ως μνημείου **δεν απαιτείται** να συντρέχουν όλα τα κριτήρια που μνημονεύονται στη διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 περ. γ', αλλά αρκεί η συνδρομή οποιουδήποτε από τα κριτήρια αυτά.

Εξάλλου, κατά τον χαρακτηρισμό δεν εξετάζεται ούτε η έκταση των οικονομικών συνεπειών που μπορεί να προκληθούν στους ενδιαφερόμενους, ούτε η τυχόν επίδραση του χαρακτηρισμού στις νομικές σχέσεις μεταξύ ιδιωτών, αφού οι κρίσιμες διατάξεις αποβλέπουν στην εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, δηλαδή έννομου αγαθού, του οποίου η διαφύλαξη αποτελεί υποχρέωση της Διοίκησης κατά ρητή συνταγματική επιταγή (ΣτΕ 3986- 3987/2011, βλ. ΣτΕ 1871/2010, 4508/2009, 2557/2009, 3050/2004 κ.ά.).

Από τα παραπάνω συνάγεται ότι χαρακτηρίζονται ως μνημεία ακίνητα που ανάγονται στην περίοδο των εκάστοτε τελευταίων εκατό ετών λόγω της ιδιαίτερης αξίας τους, η οποία μπορεί να είναι, μεταξύ άλλων, αξία ιστορική. Επίσης, παρέχεται

η δυνατότητα χαρακτηρισμού και άλλων στοιχείων, όπως απόδοση μνημειακών χρήσεων και λειτουργίας του ακινήτου.

Ήδη, κατ' εφαρμογή της παραπάνω διάταξης έχουν εκδοθεί Υπουργικές Αποφάσεις χαρακτηρισμού των χρήσεων και λειτουργίας μνημείων, καθώς και χαρακτηρισμού μνημειακών χρήσεων αυτοτελώς.

Ενδεικτικά, αναφέρουμε την υπ' αρ. ΥΠΠΟΑ/ΔΝΣΑΚ/59237/1503/01.08.2015 (ΦΕΚ Β' 1250/6.9.2005) απόφαση του Υφυπουργού Πολιτισμού Γιώργου Γερουλάνου που χαρακτήρισε «ως μνημείο, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3028/2002, το Θερινό Θέατρο ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΤΑΝ στη Λ. Αλεξάνδρας 16 στην Αθήνα, φερόμενης ιδιοκτησίας του Οργανισμού Εργατικής Εστίας (Ο.Ε.Ε.), στα όρια της ιδιοκτησίας του, όπως αυτό ορίζεται στο τοπογραφικό διάγραμμα, ως μνημείο αμιγούς θεατρικής χρήσης, διότι αποτελεί χαρακτηριστικό και τοπικό δείγμα ανοικτού θεάτρου της τελευταίας εξηκονταετίας. Στο Θέατρο αυτό στεγάστηκε η Εθνική Λυρική Σκηνή το 1948 και αποτέλεσε το χώρο πρώτης παρουσίας μεγάλης σειράς καλλιτεχνικών δημιουργιών, σημαντικών και αποκλειστικά Ελλήνων θεατρικών συγγραφέων και μουσικοσυνθετών και έχει συνδεθεί με σημαντικές στιγμές της μεταπολεμικής θεατρικής ζωής στην Αθήνα. Το ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΤΑΝ θα πρέπει να μην απολέσει τη λειτουργία του ως ανοικτού θεατρικού χώρου».

Εξάλλου, με την υπ' αριθμ. ΥΠΠΟ/ΔΙΝΕΣΑΚ/531/72068/15.12.2003 (ΦΕΚ Β' 1927/2003) Απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, χαρακτηρίστηκε η χρήση του θεάτρου «Ολύμπια» (ιδιοκτησίας του Μετοχικού Ταμείου Υπαλλήλων Τραπεζής της Ελλάδος) ως συγκρότηματος με διατηρητέα χρήση, «διότι λειτούργησε για περίπου 100 χρόνια (50 με τη σημερινή μορφή του, το 2003) ως χώρος αφιερωμένος στο Λυρικό Θέατρο και ως τέτοιος παγιώθηκε στη συνείδηση της κοινωνίας, αποτελώντας αναπόσπαστο τμήμα της σύγχρονης πολιτισμικής ιστορίας του τόπου», κατόπιν ομόφωνης γνωμοδότησης του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων (17/11.9.2003), την οποία είχε υιοθετήσει πλήρως ο τότε υπουργός Πολιτισμού Ευάγγελος Βενιζέλος. Ερμηνεύοντας αυτό το ΦΕΚ, η Τράπεζα της Ελλάδος ανακοίνωσε πάραυτα ότι το «Ολύμπια» έχει διατηρητέα χρήση «λυρικού θεάτρου». Με την απόφαση αυτή το Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων και ο Υπουργός Πολιτισμού φρόντισαν για την προστασία της χρήσης του Θεάτρου Ολύμπια, «που είναι αφιερωμένο και πρέπει να μείνει αφιερωμένο σε δραστηριότητες όπερας, σε δραστηριότητες λυρικού θεάτρου», λαμβάνοντας υπόψη «τη σχέση της Σκηνής με το κοινό που έχει διαμορφωθεί και η οποία είναι πάρα πολύ ισχυρή» καθώς και την «υποχρέωση του Υπουργείου Πολιτισμού να προστατεύσει όσο γίνεται περισσότερο τα ιστορικά θέατρα της Αθήνας» (Αποσπάσματα από Συνέντευξη Τύπου του Υπ. Πολιτισμού από 25.09.2003).

Εξάλλου και σύμφωνα με το άρθρο 6 του Ν.Ο.Κ. , ήτοι του νόμου 4067/2012 (ΦΕΚ Α' 79/09-04-2012), καθιερώνεται διαζευτικά και η αρμοδιότητα του Υ.Π.Ε.Ν. για την κρίση ως διατηρητέας της χρήσης κτιρίου, οριζομένων στην παρ. 3 των κάτωθι

«3. α) Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ή του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, που εκδίδεται ύστερα από αιτιολογική έκθεση της αρμόδιας υπηρεσίας και γνώμη του αρμόδιου Κεντρικού

Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να χαρακτηρίζονται ως διατηρητέα, μεμονωμένα κτίρια ή τμήματα κτιρίων ή συγκροτήματα κτιρίων, ως και στοιχεία του περιβάλλοντος χώρου αυτών, όπως επίσης και στοιχεία του φυσικού ή και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος χώρου, όπως αυλές, κήποι, θυρώματα και κρήνες, καθώς και μεμονωμένα στοιχεία πολεοδομικού (αστικού ή αγροτικού) εξοπλισμού ή δικτύων, όπως πλατείες, κρήνες, διαβατικά, λιθόστρωτα, γέφυρες που βρίσκονται εντός ή εκτός οικισμών, για το σκοπό που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο και να καθορίζονται ειδικοί όροι προστασίας και περιορισμοί δόμησης και χρήσης, κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις του νόμου αυτού και από κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη.

Με όμοια απόφαση μπορεί να χαρακτηρίζεται ως διατηρητέα η χρήση ακινήτου με ή χωρίς κτίσματα εντός ή εκτός οικισμών επίσης και το τυχόν όνομα ή επωνυμία με την οποία η χρήση αυτή συνδέθηκε με το διατηρητέο χαρακτήρα της, ιστορικό, λαογραφικό ή άλλο.»

Από το σύνολο των παραπάνω διατάξεων, προκύπτει με σαφήνεια η αρμοδιότητα των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας, όπως και του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, ΔΙΑΖΕΥΤΙΚΑ να χαρακτηρίσουν ως διατηρητέα τη χρήση ενός χώρου και μάλιστα με γνώμονα αποκλειστικά το δημόσιο συμφέρον, η εξυπηρέτηση του οποίου αποτελεί υποχρέωση της Διοίκησης κατά ρητή συνταγματική επιταγή (ΣτΕ 3986- 3987/2011, βλ. ΣτΕ 1871/2010, 4508/2009, 2557/2009, 3050/2004 κ.ά.), το οποίο δημόσιο συμφέρον πρέπει να υπερισχύει στη στάθμιση με την ενδεχόμενη οικονομική ζημία ή την απώλεια οικονομικής ωφέλειας από την επένδυση.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΣΚΕΛΟΣ :

1. Στις 24/2/2021 ο e-ΕΦΚΑ, ιδιοκτήτης των κτιρίων, όπου στεγάζονται οι κινηματογράφοι INTEAL και ΑΣΤΟΡ, ανάρτησε τη με αρ. πρωτοκόλλου 66746 Πρόσκληση σύναψης σύμβασης για την παροχή υπηρεσιών από πιστοποιημένους εκτιμητές, εκτίμησης της μισθωτικής αξίας έντεκα (11) ακινήτων ιδιοκτησίας του e-ΕΦΚΑ και μελέτης αξιοποίησης με εκτίμηση της μισθωτικής αξίας τριών (3) ακινήτων ιδιοκτησίας του, με τη διαδικασία απευθείας ανάθεσης με συλλογή προσφορών και με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει της τιμής, σύμφωνα με το άρθρο 118 του Ν.4412/2016, όπως ισχύει.

Στην ανωτέρω πρόσκληση περιλαμβανόταν και ολόκληρο το κτιριακό συγκρότημα, στο οποίο ανήκει και ο κινηματογράφος INTEAL, στη συμβολή των οδών Πανεπιστημίου 46 , Χαριλάου Τρικούπη 1 και Φειδίου αρ.3. Αντικείμενο της σύμβασης αποτελούσε, σύμφωνα με την πρόσκληση **«Σκοπός της εκτίμησης της μισθωτικής αξίας του κινηματογράφου είναι η επανεκμίσθωσή του με την ίδια χρήση .»**

Σημειωτέον ότι στην ανωτέρω πρόσκληση, αντικείμενο εκτίμησης αποτελούσε ούτως ή άλλως το κτιριακό συγκρότημα, συμπεριλαμβανομένου και του κτιρίου του Ελληνικού Ωδείου επί της οδού Φειδίου αρ. 3, το οποίο στη συνέχεια περιήλθε υπό

την αιγίδα του ΥΠ.ΠΟ.Α. με σκοπό τη διάσωσή του, λόγω της πτώσης τμήματος του Ωδείου στην οροφή του ΙΝΤΕΑΛ, οπότε δεν περιλαμβάνεται πλέον στον ΠΛΕΙΟΔΟΤΙΚΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ ΜΕ ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΚΛΕΙΣΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΜΙΣΘΩΣΗ ΤΟΥ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΔΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 46-Χ.ΤΡΙΚΟΥΠΗ 1, ΑΘΗΝΑ (αρ. πρωτοκ. 270155 από 8-6-2022 έγγραφο e-ΕΦΚΑ).

2. Στις 31/8/2022 ο e-ΕΦΚΑ, ανάρτησε τη με αρ. πρωτοκόλλου 394283 Πρόσκληση σύναψης σύμβασης για την παροχή υπηρεσιών εκτίμησης μισθωτικής αξίας-μελέτης αξιοποίησης τριών (3) ακινήτων ιδιοκτησίας του e-ΕΦΚΑ, που βρίσκονται επί των οδών Ζήνωνος 4-4Α, Μαμούρη 14 και Σταδίου 28 στην Αθήνα, με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης και με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει της τιμής, σύμφωνα με το άρθρο 118 του Ν.4412/2016, όπως ισχύει»

Στην ανωτέρω πρόσκληση περιλαμβάνονταν ολόκληρη η οικοδομή, στο ισόγειο της οποίας στεγάζεται και ο κινηματογράφος ΑΣΤΟΡ, στην οδό Σταδίου αρ. 28 στην Αθήνα. Κριτήριο ανάθεσης αποτελούσε, σύμφωνα με την πρόσκληση, η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής ανά Τμήμα. Πουθενά δεν γινόταν μνεία για τη διατήρηση της χρήσεως του ΑΣΤΟΡ ως κινηματογράφου.

3. Στις 22/11/2022 ο e-ΕΦΚΑ με σχετική ανακοίνωσή του επισημαίνει τα εξής για τους δύο κινηματογράφους:

«e-ΕΦΚΑ: δεν δρομολογείται αλλαγή χρήσης των κινηματογράφων Αελλώ, Άστορ και Ιντεάλ

Σχετικά με δημοσιεύματα που αφορούν στο μέλλον των κινηματογράφων Αελλώ, Άστορ και Ιντεάλ που ανήκουν στον e-ΕΦΚΑ τονίζονται τα εξής: Σχετικά με τον κινηματογράφο Αελλώ, δεν υφίσταται κανένα θέμα αλλαγής χρήσης του. Στόχος είναι η σύμβαση μίσθωσης να ανανεωθεί και η χρήση του ακινήτου να μην αλλάξει. Αναφορικά με τον κινηματογράφο Άστορ, ήδη υλοποιείται ο σχεδιασμός του Φορέα προκειμένου η αίθουσα κινηματογράφου να μην αλλάξει χρήση, το υπόλοιπο κτήριο να αξιοποιηθεί από επενδυτή και να λειτουργήσει και ένα κατάστημα στο ισόγειο. Οι πρώτες μελέτες που ήδη έχουν υλοποιήσει οι αρμόδιες διευθύνσεις του e-ΕΦΚΑ δείχνουν πως κάτι τέτοιο είναι εφικτό. Τέλος, αναφορικά με τον κινηματογράφο Ιντεάλ, εντοπίστηκαν στατικά προβλήματα σε ολόκληρο το κτηριακό συγκρότημα επί της Οδού Πανεπιστημίου 46. Την κατάσταση του κτηρίου επιδείνωσε η πρόσφατη πτώση τοίχου στην πίσω πλευρά του κινηματογράφου όπου γειτνιάζει με το κτήριο του Ελληνικού Ωδείου επί της Οδού Φειδίου η οποία ανέδειξε και μια σειρά από κτηριακές επεμβάσεις που έχουν γίνει και οι οποίες χρήζουν αντιμετώπισης. Τόσο για την συνολική αποκατάσταση του κτιριακού συγκροτήματος όσο και για την εκμετάλλευσή του, βρίσκεται ανοικτή διαδικασία εξεύρεσης επενδυτή. Όσοι υποψήφιοι επενδυτές ήρθαν σε επαφή με τον e-ΕΦΚΑ βλέπουν θετικά την διατήρηση της χρήσης της αίθουσας ως Κινηματογράφου με ταυτόχρονη αναβάθμιση αυτής μέσα από την αξιοποίησή της και για θεατρικές παραστάσεις ή άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις. Οι συζητήσεις βρίσκονται ακόμη σε

προκαταρκτικό στάδιο καθώς απαιτούνται επιπλέον οικονομοτεχνικές μελέτες για να υπολογιστεί το ακριβές κόστος αποκατάστασης αλλά και απόσβεσης της επένδυσης. Βασικό κριτήριο για τη λήψη της όποιας απόφασης από την Διοίκηση του ΕΦΚΑ παραμένει η άμεση αξιοποίηση του συνόλου της ακίνητης περιουσίας που διαχειρίζεται ο Φορέας και παράλληλα ο σεβασμός στην ιστορικότητα των κτηρίων και των χρήσεων αυτών. **Καμία απόφαση δεν πρόκειται να ληφθεί χωρίς να λαμβάνει και τα δυο αυτά στοιχεία υπόψη.** Προς τη κατεύθυνση αυτή, η Διοίκηση του ΕΦΚΑ βρίσκεται σε συνεχή επικοινωνία και συνεργασία με το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού για όσα κτήρια έχουν αρχιτεκτονικό, ιστορικό και πολιτιστικό ενδιαφέρον συμπεριλαμβανομένων και των κινηματογράφων που βρίσκονται στη ιδιοκτησία του Φορέα, όπως εξάλλου συνέβη στην περίπτωση των κτηρίων του Ελληνικού Ωδείου και του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης, και τα δύο ιδιοκτησίας ΕΦΚΑ, όπου το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού προχωρά με την αποκατάσταση και συντήρησή τους.

Από τη Διοίκηση του e-ΕΦΚΑ»

4.Παρά την ομολογουμένως ενθαρρυντική τοποθέτηση της ίδιας της διοικήσεως του ιδιοκτήτη των κινηματογράφων e-ΕΦΚΑ, είναι πασιφανές ότι δεν δρομολογείται επί του παρόντος ουδεμία διαδικασία για την οριστική επίλυση του ζητήματος, που δε μπορεί να είναι άλλη από την κήρυξη ως διατηρητέας της χρήσης των κτιρίων ως κινηματογράφων, είτε από το Υ.Π.ΕΝ. είτε από το ΥΠ.ΠΟ.Α. .

5. Στις 23/11/2022, η Ένωση Σκηνοθετών Παραγωγών Ελληνικού Κινηματογράφου (ΕΣΠΕΚ), με αφορμή και τις πρόσφατες δηλώσεις του ιδίου του Πρωθυπουργού κατά τη διάρκεια της ομιλίας του στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης, ο οποίος δήλωσε πως «Γνωρίζουμε ότι υπάρχουν περισσότερα που μπορούμε να κάνουμε για να διασφαλίσουμε ότι η ελληνική κινηματογραφική βιομηχανία θα λάβει τις επενδύσεις και τη χρηματοδότηση που της αξίζει», με επιστολή της προς το ΥΠ.ΠΟ.Α., επισήμανε τα ακόλουθα:

«Σήμερα, 23 Νοεμβρίου 2022, λήγει ο πλειοδοτικός διαγωνισμός από τον e-ΕΦΚΑ για τη μετατροπή του κινηματογράφου ΙΝΤΕΑΛ στο κέντρο της Αθήνας σε 4άστερο ξενοδοχείο (ύστερα από παράταση που δόθηκε στην ΑΔΑ: 9ΗΓΘ46ΜΑΠΣ-4ΔΞ | 08/06/2022). Ενώ ήδη για τον κινηματογράφο ΑΣΤΟΡ από τον περασμένο Αύγουστο έχει προκηρυχθεί μελέτη αξιοποίησης –πάλι από τον e-ΕΦΚΑ– χωρίς καμιά εγγύηση για τον χαρακτήρα του χώρου ως κινηματογραφικής αίθουσας (22PROC11168306 | 31/08/2022).

Η ανάπτυξη του κέντρου της Αθήνας κινδυνεύει να αποψιλώσει την πρώτη ύλη που κάνει την πόλη και τη χώρα μας ελκυστική. Οι ιστορικοί κινηματογράφοι είναι κομμάτι του πολύχρωμου ψηφιδωτού αυτής της εμπειρίας τόσο για τον κάτοικο όσο και για τον επισκέπτη.

Χρέος της πολιτείας είναι να διατηρήσει αυτόν τον χαρακτήρα σε βάθος χρόνου κι όχι να τον θυσιάσει για πρόσκαιρα οφέλη. Ανάπτυξη χωρίς κινηματογραφικές αίθουσες δεν μπορεί να υπάρξει.

Το χθεσινό δελτίο τύπου του e-ΕΦΚΑ είναι ενθαρρυντικό, μιας και στην περίπτωση του ΑΣΤΟΡ χαρακτηρίζει «εφικτό» το να μην αλλάξει χρήση ο χώρος και αντίστοιχα για το INTEAL πως οι μέχρι τώρα οι επενδυτικές προτάσεις αντιμετωπίζουν «θετικά» τη διατήρησή του ως κινηματογραφική αίθουσα.

Εμείς, όμως, από τη μεριά μας σας ζητάμε ως Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού να πρωτοστατήσετε για να το εγγυηθείτε. Να σημειώσουμε πως στην περσινή προκήρυξη μελέτης αξιοποίησης του INTEAL ως 4άστερου ξενοδοχείου ή ως γραφεία, περιλαμβανόταν και το Ελληνικό Ωδείο στη Φειδίου 3, το οποίο ευτυχώς φέτος παραχωρήθηκε από τον e-ΕΦΚΑ στο Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού.

Έτσι, αυτή τη στιγμή δεν εντάσσεται στο πλαίσιο του παρόντα πλειοδοτικού διαγωνισμού. Υπάρχει, λοιπόν, προηγούμενο και μάλιστα στον ίδιο χώρο. Ταυτόχρονα σας καλούμε να προχωρήσετε στην κήρυξη των χειμερινών κινηματογράφων ως διατηρητέων, προκειμένου να διαφυλαχθεί η χρήση τους, όπως ανάλογα έχει γίνει με τους θερινούς κινηματογράφους (ΦΕΚ 648/Δ/25-7-1997).

Αξιότιμη κυρία Μενδώνη,

Θεωρούμε αυτονόητο πως ανάπτυξη του οπτικοακουστικού τομέα – αλλά και της

ίδιας της χώρας συνολικότερα – δεν νοείται αν οι κατεξοχήν χώροι προβολής των

παραγόμενων έργων έχουν αφανιστεί.

Μετά τιμής,

Τα Διοικητικά Συμβούλια των:

Ένωση Σκηνοθετών-Παραγωγών Ελληνικού Κινηματογράφου (ΕΣΠΕΚ)

Σύνδεσμος Ανεξάρτητων Παραγωγών Οπτικοακουστικών Έργων (ΣΑΠΟΕ)

Ένωση Ελληνικού Ντοκιμαντέρ (ΕΕΝ)»

6. Πέντε ημέρες αργότερα, στις 28/11/2022, το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Αθηναίων, με **ΟΜΟΦΩΝΟ ΨΗΦΙΣΜΑ** του υπερψηφίζει τη διάσωση των κινηματογράφων INTEAL, ΑΣΤΟΡ και ΑΕΛΛΩ, αναφέροντας χαρακτηριστικά “Το Δημοτικό Συμβούλιο της Αθήνας θεωρεί κρίσιμη για το χαρακτήρα, τη μνήμη και τον πολιτιστικό πλούτο της πόλης τη συνέχιση της λειτουργίας των τριών ιστορικών κινηματογραφικών αιθουσών του κέντρου «INTEAL», «ΑΣΤΟΡ» και «ΑΕΛΛΩ». Η άρρηκτη σχέση των κινηματογραφικών αιθουσών με τον πολιτισμό και την ταυτότητα της τοπικής κοινωνίας αναγνωρίζεται από την νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας και το ισχύον Σύνταγμα της χώρας επιβάλλει στο κράτος την ενίσχυση της κινηματογραφικής τέχνης. Για το λόγο αυτό, καλούμε το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, και κάθε άλλη αρμόδια αρχή, να ενεργήσουν για την κήρυξη ως διατηρητέας της χρήσης των ιστορικών κινηματογραφικών αιθουσών της Αθήνας, καθώς και να μεριμνήσουν για τη θεσμική προστασία τους ως χώρων πολιτισμού, στα πρότυπα της προστασίας που έχει εξασφαλιστεί με υπουργική απόφαση του 1997 για τους θερινούς κινηματογράφους της πόλης.”

7. Στο ήδη θετικά διαγραφόμενο κλίμα, τουλάχιστον από απόψεως συλλογικής ευαισθητοποίησεως επισήμων φορέων και προσώπων, κι ενώ του ζητήματος έχει ΚΑΤΑ ΔΙΑΖΕΥΤΙΚΗ ΕΥΧΕΡΕΙΑ επληφθεί το ΥΠ.ΕΝ., έρχονται και οι σχετικές αιτιολογικές εκθέσεις αφορώσες τους κινηματογράφους από το Τμήμα διατηρητέων κτιρίων της Διευθύνσεως αρχιτεκτονικής,οικοδομικών κανονισμών και αδειοδοτήσεων(Δ.Α.Ο.Κ.Α.).

Α. Στη με αρ. Πρωτοκ. ΥΠΕΝ/ΔΑΟΚΑ/4245/125 από 13/1/2023 αιτιολογική έκθεσή της, με θέμα «Χαρακτηρισμός ως διατηρητέας της χρήσης «κινηματογράφου-θεάτρου» με την επωνυμία «IDEAL (INTEAL)», στο διατηρητέο κτίριο επί της οδού Ελευθερίου Βενιζέλου (Πανεπιστημίου) 46 στο Δήμο Αθηναίων, φερόμενης ιδιοκτησίας ΕΦΚΑ.ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ », η Δ.Α.Ο.Κ.Α., αφού πρώτα ορθώς επισημαίνει ότι: «Η ιστορική αξία του κινηματογράφου «Ιντεάλ» είναι αδιαμφισβήτητη. Πρόκειται για τον παλαιότερο εν λειτουργία κινηματογράφο της Αθήνας, με το όνομά του («Ιδεώδες») να ανταποκρίνεται στη μεγαλοπρέπειά του. Έχει γράψει τη δική του ξεχωριστή ιστορία στο χώρο του θεάματος και μέσα στα χρόνια του ευτύχησε όχι μόνο να φιλοξενήσει μεγάλες ταινίες, αλλά και σπουδαίες παραστάσεις. Επιπλέον, βρίσκεται στην καρδιά του κέντρου της Αθήνας και μάλιστα έχοντας την ιδιαιτερότητα να εντάσσεται στην “τριλογία” τριών όμορων κτιρίων που φιλοξενούσαν αντίστοιχες χρήσεις, το επίσης ιστορικό κινηματοθέατρο Rex (Πανεπιστημίου 48) και στη συνέχεια τον σήμερα κατεδαφισμένο κινηματογράφο Titania (Πανεπιστημίου 50). Όπως αποτελεί και μέλος του μεγάλου συνόλου των ιστορικών κινηματογράφων της Αθήνας. Το κινηματοθέατρο «INTEAL» εμφανίζει μια διαχρονικά εγκατεστημένη χρήση, η οποία έχει συνδεθεί άρρηκτα τόσο με το κτίριο όσο και με την ιστορία του θεάματος και την τέχνη του κινηματογράφου, ενώ υπήρξε δημοφιλές σημείο συνάντησης και αναψυχής χιλιάδων Αθηναίων, δίνοντας ζωή σε αυτό το κεντρικό σημείο της πόλης και τις βραδινές ώρες. Αποτελώντας επί

σειρά ετών σημείο πολιτιστικής δραστηριότητας και ψυχαγωγίας όλων σχεδόν των κατοίκων του λεκανοπεδίου, έχει συνδεθεί αναπόσπαστα με τη μνήμη και την κοινωνική ζωή των κατοίκων της περιοχής, αλλά και της Αθήνας γενικότερα. Σήμερα, το «INTEAL» αποτελεί έναν από τους λίγους κλειστούς (χειμερινούς) κινηματογράφους που παραμένουν σε λειτουργία στο κέντρο της Αθήνας. Η λειτουργία των κλειστών κινηματογράφων στην Αθήνα, τα τελευταία χρόνια απειλείται λόγω μειωμένης προσέλευσης των θεατών, φαινόμενο το οποίο εντάθηκε στο πλαίσιο της πανδημίας Covid-19. Επισημαίνεται ότι με το ΦΕΚ 648/Δ/25-7-1997 του ΥΠΕΧΩΔΕ 8 χαρακτηρίστηκε ως διατηρητέα η χρήση σαράντα επτά (47) θερινών κινηματογράφων που βρίσκονται εντός του Λεκανοπεδίου Αθηνών.», στην συνέχεια π ρ ο τ ε ί ν ε ι:

Την έκδοση Υπουργικής Απόφασης, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 (εδάφιο α) του άρθρου 6 του Ν. 4067/2012 (ΦΕΚ 79 Α), για τον χαρακτηρισμό ως διατηρητέας της χρήσης του κινηματοθεάτρου «IDEAL (INTEAL)» επί της οδού Ελευθερίου Βενιζέλου (Πανεπιστημίου) 46, στο Δήμο Αθηναίων, με το εξής περιεχόμενο: 1. Χαρακτηρίζεται ως διατηρητέα η χρήση του κινηματογράφου - θεάτρου με την επωνυμία «IDEAL (INTEAL)» που βρίσκεται σε τμήμα του διατηρητέου κτιρίου επί της οδού Ελευθερίου Βενιζέλου (Πανεπιστημίου) αρ. 46 του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου Αθηνών, φερόμενο ως ιδιοκτησία ΕΦΚΑ, στο τμήμα που καταλαμβάνει η χρήση αυτή. 2. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις του από 13.9.1983 (Δ' 503) Π. Δ/τος.»

Β. Στη με αρ. Πρωτοκ. ΥΠΕΝ/ΔΑΟΚΑ/7141/241 και από 23/1/2023 αιτιολογική έκθεσή της, με θέμα «Χαρακτηρισμός ως διατηρητέας της χρήσης «κινηματογράφου-θεάτρου» με την επωνυμία «ΑΣΤΟΡ», στο διατηρητέο κτίριο επί της οδού Σταδίου 28, στο Δήμο Αθηναίων, φερόμενης ιδιοκτησίας ΕΦΚΑ», η Δ.Α.Ο.Κ.Α., αφού πρώτα ορθώς επισημαίνει ότι:

«Η ιστορική αξία του κινηματογράφου ΑΣΤΟΡ είναι αδιαμφισβήτητη. Ο χώρος έχει λειτουργήσει ως κινηματογράφος, αλλά και για ένα μικρό χρονικό διάστημα ως θέατρο, για συνολική διάρκεια σχεδόν 70 ετών. Μπορούν να διακριθούν 2 φάσεις στην ιστορία του. Κατά την πρώτη φάση, υπήρξε σπουδαίος μεσοαστικός – μικροαστικός χειμερινός, Α □ προβολής κινηματογράφος της Σταδίου που, παρά τις επανειλημμένες ανακαινιστικές προσπάθειες, δεν επέζησε. Η δεύτερη φάση αφορά στη σταδιακή μείωση του μεγέθους και της μορφολογίας του κινηματογράφου στις αρχές του 2000, και στην επαναδιαμόρφωση καλλιτεχνικής ταυτότητας από το 2015 και έπειτα.

Το ΑΣΤΟΡ βρίσκεται στην καρδιά του κέντρου της Αθήνας, σε επικοινωνία με τη Στοά Κοραή από όπου γίνεται σήμερα η είσοδος στον κινηματογράφο αλλά και με την οδό Σταδίου (όπου υπήρξε η εμβληματική είσοδος του κινηματογράφου στο παρελθόν). Αναφέρεται πως δίνει ζωή σε αυτό το κεντρικό σημείο της πόλης και τις βραδινές ώρες, ιδιαίτερα εντός της Στοάς Κοραή, όπου τα καταστήματα εστίασης προσαρμόζουν τη λειτουργία τους στο πρόγραμμα του κινηματογράφου. Σήμερα, το ΑΣΤΟΡ αποτελεί έναν από τους λίγους κλειστούς (χειμερινούς) κινηματογράφους που παραμένουν σε λειτουργία στο κέντρο της Αθήνας. Εντάσσεται στο σύνολο των

ιστορικών κινηματογράφων της Αθήνας, και μάλιστα, γειτνιάζει με τους επίσης ιστορικούς, με διατηρητέα χρήση, κινηματογράφους «ΑΣΤΥ», «ΑΤΤΙΚΟΝ» και «ΑΠΟΛΛΩΝ». Οι 2 τελευταίοι, υπέστησαν καταστροφή από πυρκαγιά (2012) και έκτοτε έχουν διακόψει τη λειτουργία τους.

Γενικότερα, η λειτουργία των κλειστών κινηματογράφων στην Αθήνα, τα τελευταία χρόνια απειλείται λόγω μειωμένης προσέλευσης των θεατών, φαινόμενο το οποίο εντάθηκε στο πλαίσιο της πανδημίας Covid-19. Είναι αξιοσημείωτο ότι στο ΑΣΤΟΡ, παρά τις επιμέρους διακοπές λειτουργίας και αλλαγές στη διαχείριση του χώρου και την ιδιοκτησία του υπερκείμενου κτιρίου, η χρήση κινηματογράφου παρέμεινε ανθεκτική στο χρόνο και στη μνήμη του Αθηναϊκού κοινού και έχει συνδεθεί άρρηκτα με το διατηρητέο κτίριο «Μέγαρο Εφείου»

Στην συνέχεια, π ρ ο τ ε ί ν ε ι:

Την έκδοση Υπουργικής Απόφασης, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 (εδάφιο α) του άρθρου 6 του Ν. 4067/2012 (ΦΕΚ 79 Α), για τον χαρακτηρισμό ως διατηρητέας της χρήσης του κινηματοθεάτρου «ΑΣΤΟΡ» επί της οδού Σταδίου 28, στο Δήμο Αθηναίων, με το εξής περιεχόμενο:

1. Χαρακτηρίζεται ως διατηρητέα η χρήση του κινηματογράφου - θεάτρου με την επωνυμία «ΑΣΤΟΡ» που βρίσκεται σε τμήμα του διατηρητέου κτιρίου επί της οδού Σταδίου αρ. 28 του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου Αθηνών, φερόμενο ως ιδιοκτησία ΕΦΚΑ, στο τμήμα που καταλαμβάνει σήμερα η χρήση αυτή.

2. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις του από 13.9.1983 (Δ □ 503) Π. Δ/τος.

8. Στις ως άνω αιτιολογικές εκθέσεις, σημαίνουσα θέση λαμβάνουν και οι απόψεις των ιδιοκτητών των κινηματογράφων INTEAL και ΑΣΤΟΡ, οι οποίοι φέρονται εξ αρχής αποφασισμένοι να διασώσουν τους δύο κινηματογράφους στην υφιστάμενη μορφή και τοποθεσία τους, δίχως να τοποθετούν στο ζύγι τι άλλο παρά τη συνέχιση της πολιτιστικής κληρονομιάς, της οποίας εύλογα θεωρούν εαυτούς φορείς της. Προς τούτο, όμως, μείζονος σημασίας κατά τη γνώμη αμφοτέρων αποτελεί η απαραίτητη συνδρομή της πολιτείας.

Σύμφωνα με δηλώσεις του **κ. Σπύρου Σπέντζου**, εκ των ιδιοκτητών του INTEAL, στις 22/11/2022 «Προσπαθούμε να διατηρήσουμε τον κινηματογράφο χωρίς φυσικά να εμποδίσουμε την δημιουργία τετράστερου ξενοδοχείου στο τετραόροφο κτίριο. Νομικός τρόπος δεν υπάρχει για να το πετύχουμε αυτό, μόνο με πολιτική βούληση και απόφαση μπορεί να συμβεί και έχουμε έρθει σε επαφή με το Υπουργείο Πολιτισμού, ζητώντας να προστατέψει την ιστορική αυτή αίθουσα που φέτος συμπληρώνει τα 100 χρόνια λειτουργίας. Η κινητοποίηση φορέων και δημοσιογράφων είναι δεδομένη και κάθε φωνή που ακούγεται ασκεί πίεση στο να παρθεί πολιτική απόφαση για την διάσωση του κινηματογράφου. Αναφορικά με την ανακοίνωση του ΕΦΚΑ σήμερα, με μια πρώτη ανάγνωση, αρχικά είναι προς την σωστή κατεύθυνση. Παρ □ όλα αυτά μας ανησυχεί η φράση «οι υποψήφιοι βλέπουν θετικά», γιατί αυτό δεν σημαίνει κάποια δέσμευση εκ μέρους των υποψηφίων. Επίσης

μας ακούγεται περίεργη η φράση «οι συζητήσεις βρίσκονται ακόμη σε προκαταρκτικό στάδιο», καθώς αύριο οι υποψήφιοι θα καταθέσουν τις προσφορές τους. Τέλος δεν υπάρχουν στατικά προβλήματα, τουλάχιστον στον κινηματογράφο, για το υπόλοιπο κτιριακό συγκρότημα δεν γνωρίζουμε, όπως δεν γνωρίζουμε που αποσκοπεί η συγκεκριμένη αναφορά».

Αντίστοιχα ο **κ. Μπάμης Κονταράκης**, νόμιμος εκπρόσωπος της ιδιοκτησίας του κινηματογράφου ΑΣΤΟΡ, δήλωσε την ίδια ημέρα, την 22/11/2022 «Είναι αδύνατο για έναν ιδιώτη να κινήσει μόνος του μια τέτοια διαδικασία (χαρακτηρισμού). Από όσο γνωρίζουμε, υπεύθυνο Υπουργείο για την κήρυξη διατηρητέας χρήσης είναι το Υπουργείο Περιβάλλοντος (όπως έκανε με τη διαφύλαξη πολλών θερινών κινηματογράφων τη δεκαετία του '90). Αυτό μπορεί να γίνει είτε με δική του πρωτοβουλία, ή με πρωτοβουλία ενός φορέα ή σωματείου. Σε κάθε περίπτωση όμως, δεν μπορεί να γίνει τίποτα αν δεν υπάρχει αντίστοιχη πολιτική βούληση. Υπό αυτή την έννοια, η αφωνία του Υπουργείου Εργασίας, του Υπουργείου Πολιτισμού ή του Δήμου Αθηναίων ως αυτή τη στιγμή που μιλάμε, ίσως να είναι ενδεικτική της παρούσας πολιτικής βούλησης ως αμηχανία. Και όμως, ο ΕΦΚΑ, όπως φαίνεται στον διαγωνισμό για το Ιντεάλ, διατηρεί το δικαίωμα τροποποίησης των όρων του διαγωνισμού σε οποιοδήποτε στάδιο του - μπορεί δηλαδή να λυθεί άμεσα το ζήτημα, χωρίς να εξαρτάται από την έκβαση της κήρυξης διατηρητέας χρήσης των κινηματογράφων που θα έλυνε οριστικά την αβεβαιότητα για όλο το κινηματογραφικό οικοσύστημα που στηρίζουν. Ταυτόχρονα, τόσο το Ιντεάλ, όσο και το Άστορ δεν εμποδίζουν με την παρουσία τους την όποια αξιοποίηση (το Ιντεάλ είναι κτιριακά αυτόνομο, ενώ το Άστορ έχει ξεχωριστή είσοδο από την κεντρική είσοδο του υπό εκμετάλλευση κτιρίου στη Σταδίου)(...) Οπωσδήποτε χαιρετίζουμε τη σαφήνεια με την οποία δεσμεύεται για το Αελλώ. Ωστόσο περιμέναμε μια αντίστοιχα σαφή δέσμευση για το Άστορ και το Ιντεάλ, και όχι απλώς μια ανακοίνωση καλών προθέσεων.»

9. Τη θετική πνοή σχετικά με το ζήτημα της κήρυξης ως διατηρητέας της χρήσης των δύο κινηματογράφων είτε από το ΥΠ.Π.Ο.Α. είτε εν προκειμένω από το Υ.Π.Ε.Ν., ήρθαν να διαταράξουν οι από 10-2-2023 και 22-2-2023 σχετικές υποβολές απόψεων του ιδιοκτήτη e-ΕΦΚΑ προς τη Δ.Α.Ο.Κ.Α., κατατεθείσες η πρώτη τρεις ημέρες πριν από τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή απόψεων και η δεύτερη ακριβώς στη λήξη της προθεσμίας.

Α. Σύμφωνα με το με αρ. πρωτοκ.69197 από 10/2/2023 έγγραφο του ιδιοκτήτη e-ΕΦΚΑ, με θέμα «Χαρακτηρισμός ή μη ως διατηρητέας της χρήσης «κινηματογράφου -θεάτρου» με την επωνυμία «IDEAL (INTEAL)», στο διατηρητέο κτίριο επί της οδού Ελευθερίου Βενιζέλου (Πανεπιστημίου) 46, στον Δήμο Αθηναίων, ιδιοκτησίας e-ΕΦΚΑ», η άποψη του ιδιοκτήτη αποκρυσταλλώνεται στα εξής:

«Συζητώντας για το μέλλον της κινηματογραφικής αίθουσας, το οποίο διαχωρίζεται σαφώς από το μέλλον της κινηματογραφικής παραγωγής, όλοι οι εμπλεκόμενοι συμφωνούν ότι η νέα πραγματικότητα με την κυριαρχία της πλατφόρμας (streaming), (χαμηλό κόστος θέασης, ποικιλία και ποιότητα, άνεση σπιτιού), συνεχώς απομακρύνει το κοινό από την αίθουσα. Αρκεί να σκεφτούμε πως στην Ελλάδα την

περίοδο του κορονοϊού ιδρύθηκαν 200 νόμιμες πλατφόρμες οπτικοακουστικού υλικού. Ειδικότερα, ο υπεύθυνος του Τριανόν Μιχάλης Ζέης περιέγραψε την κατάσταση με τα πιο μελανά χρώματα: «Ο κινηματογράφος θα γίνει σαν το βινύλιο. Για λίγους και με ακριβό εισιτήριο. Στη σύγχρονη πραγματικότητα τα έσοδα που έχει από τις ταινίες της κανονικής προβολής ένας κινηματογράφος δεν φτάνουν ούτε για έναν υπάλληλο. Μόνο από χόμπι πλέον μπορεί να διατηρεί κάποιος επιχειρηματίας χειμερινό κινηματογράφο».

Δ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ

Στόχος του e-ΕΦΚΑ είναι η αποκατάσταση, διάσωση και αξιοποίηση του ακινήτου επί της οδού Πανεπιστημίου 46, ανάδειξης της αρχιτεκτονικής και ιστορικής αξίας του σε ένα ενιαίο πλαίσιο με τα γειτνιάζοντα κτίρια. Στην προσπάθεια αυτή το κτίσμα που στεγάζει τον κινηματογράφο INTEAL και βρίσκεται στο κέντρο της αυλής - αίθριο χρήζει άμεσης αποκατάστασης. Το υψηλό κόστος αποκατάστασης του κτιρίου αποτελούσε τροχοπέδη στην αξιοποίηση τα προηγούμενα έτη. Η σημερινή συγκυρία με ανάδειξη της Αθήνας ως τουριστικού προορισμού, και η ενίσχυση των τουριστικών επενδύσεων από Ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά προγράμματα (Ταμείο Ανάκαμψης) δημιουργούν εκείνες τις συνθήκες για την επένδυση και διάσωση του ακινήτου.

Η κήρυξη ως διατηρητέας της χρήσης του κινηματογράφου θα αναστείλει την προσπάθεια διάσωσης του διατηρητέου κτιρίου, με ό,τι αυτό συνεπάγεται, ενώ δεν αποκλείεται η εμπλοκή του Φορέα και του Δημοσίου σε μια ατέρμονη συζήτηση αποζημιώσεων. Σημειώνεται ότι το κτίριο φέρει ήδη δύο χαρακτηρισμούς (εστιατόριο και όψη).

Ο κινηματογράφος Ιντεάλ ξεκίνησε τη λειτουργία του το 1921 ως κινηματοθέατρο, με την επωνυμία «Σαλόν Ιντεάλ» και κατά τη διάρκεια λειτουργίας του φιλοξένησε μεγάλες ταινίες, αλλά και σπουδαίες παραστάσεις. Η διατήρηση της πολιτιστικής χρήσης του INTEAL εξασφαλίζεται στο επιχειρηματικό πλάνο του αναδόχου ως Θέατρο, επανερχόμενο στην προγενέστερη λειτουργία του.

Η δε διάσωση του κινηματογράφου ως τέχνη, δεν μπορεί να συνδέεται με τον χαρακτηρισμό ως διατηρητέας της χρήσης του κτίσματος του INTEAL αφού οι ίδιοι οι άνθρωποι του χώρου όπως αναλύθηκε ανωτέρω αναφέρουν ότι το θέμα είναι ευρύτερο και πολυπαράγοντικό.

Ε. ΑΠΟΨΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Άποψη του Φορέα είναι ο μη χαρακτηρισμός ως διατηρητέας της χρήσης του κινηματογράφου -θεάτρου με την επωνυμία «IDEAL (INTEAL)» που βρίσκεται σε τμήμα του διατηρητέου κτιρίου επί της οδού Ελευθερίου Βενιζέλου (Πανεπιστημίου) αρ. 46 του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου Αθηνών, ιδιοκτησίας e-ΕΦΚΑ, στο τμήμα που καταλαμβάνει η χρήση αυτή.»

Β. Ομοίως κι επί του κινηματογράφου ΑΣΤΟΡ σύμφωνα με το με αρ. πρωτ. 90644 από 22/2/2023 έγγραφο του ιδιοκτήτη e-ΕΦΚΑ, με θέμα «Χαρακτηρισμός ή μη ως διατηρητέας της χρήσης «κινηματογράφου-θεάτρου» με την επωνυμία «ΑΣΤΟΡ», στο διατηρητέο κτίριο επί της οδού Σταδίου 28, στον Δήμο Αθηναίων, ιδιοκτησίας e-ΕΦΚΑ», η άποψη του ιδιοκτήτη αποκρυσταλλώνεται στα εξής:

« Η κήρυξη ως διατηρητέας της χρήσης του κινηματογράφου ΑΣΤΟΡ στον χώρο που καταλαμβάνει, δεδομένου ότι το ακίνητο φέρει ήδη δύο χαρακτηρισμούς (ως διατηρητέο και ως έργο τέχνης), σε συνδυασμό με το υψηλό κόστος και το εύρος των εργασιών που θα απαιτηθούν (στατικές και εκτεταμένες οικοδομικές εργασίες), θα αποτελέσει τροχοπέδη στην εκδήλωση ενδιαφέροντος για την αξιοποίηση του κτιρίου.

ΣΤ. ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ e-ΕΦΚΑ

Άποψη του Φορέα είναι η μη έκδοση Υπουργικής Απόφασης, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 (εδάφιο α) του άρθρου 6 του Ν. 4067/2012 (ΦΕΚ 79 Α), για τον χαρακτηρισμό ως διατηρητέας της χρήσης του κινηματοθέατρου «ΑΣΤΟΡ» επί της οδού Σταδίου 28, στον Δήμο Αθηναίων, με το εξής περιεχόμενο: 1. Χαρακτηρίζεται ως διατηρητέα η χρήση του κινηματογράφου- θεάτρου με την επωνυμία «ΑΣΤΟΡ» που βρίσκεται σε τμήμα του διατηρητέου κτιρίου επί της οδού Σταδίου αρ. 28 του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου Αθηνών, φερόμενο ως ιδιοκτησία ΕΦΚΑ, στο τμήμα που καταλαμβάνει σήμερα η χρήση αυτή. 2. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις του από 13.9.1983 (Δ □ 503) Π. Δ/τος.»

Από την ολική αυτή μεταστροφή του ιδιοκτήτη των κτιρίων e-ΕΦΚΑ σε σχέση με τη διπλή διαβεβαίωση, που παρείχε στην από 22-11-2022 ανακοίνωσή του, αυτό που με σαφήνεια προκύπτει, είναι το γεγονός ότι όσο η συντεταγμένη πολιτεία διά των αρμοδίων Υπουργείων της αφήνει το ζήτημα ανοικτό, τόσο θα παρεισφρύνουν στο διάλογο και στη διαπραγμάτευση οι πράγματι πανίσχυρες σειρήνες της αξιοποίησης με γνώμονα αποκλειστικά το οικονομικό όφελος. Κάτι τέτοιο, βεβαίως, όπως αναφέρθηκε και στο προοίμιο-νομικό σκέλος, ΔΕΝ ΑΠΟΤΕΛΕΙ κρίσιμο μέγεθος στην κρίση της χρήσης ενός χώρου ως διατηρητέας, οποιαδήποτε δε στάθμιση εις βάρος της δημόσιας ωφέλειας είναι παράνομη και αντισυνταγματική.

Από όλο το κείμενο των απόψεων του e-ΕΦΚΑ, το οποίο σε πνεύμα και ιδεολογία επανέρχεται πανηγυρικά στις αρχικές προσκλήσεις προς αξιοποίηση των χώρων, με γνώμονα ΠΡΩΤΙΣΤΑ τη βέλτιστη αποκόμιση κέρδους για τον εκμισθωτή και το μισθωτή, διαφαίνεται:

-κατά πρώτον, ότι ο ιδιοκτήτης δε δείχνει πλέον να συμπεριλαμβάνει στην κρίση του την κείμενη νομοθεσία, αλλά και διαρκή Νομολογία του ΣτΕ περί διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς, ούτε ως προς το Ν.Ο.Κ. ούτε ως προς το ν. 4858/2021. Ως προς τούτο, οι απόψεις του στερούνται νομιμότητας, δοθέντος ότι ΟΥΤΕ η ζημία του ιδιοκτήτη ΟΥΤΕ η δυνατότητα αξιοποίησής κατά επωφέλεστερο οικονομικά τρόπο (οιονεί αποθετική ζημία) συνιστούν κρίσιμο μέγεθος μπροστά στη δημόσια ωφέλεια και συμφέρον, αυτό της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Σε αντίθετη περίπτωση και γνωρίζοντας το υψηλότερο κόστος επισκευής και συντηρήσεως του συνόλου των διατηρητέων κτισμάτων, η νομοθεσία περί διατηρητέων θα καθίστατο ANEY ANTIKEIMENOY.

-κατά δεύτερον και λαμβάνοντας υπόψιν αυτή την αντίφαση και αμφιταλάντευση του ιδιοκτήτη, αντιλαμβάνεστε εύκολα αμφότεροι ότι όσο το θέμα παραμένει σε εκκρεμότητα, τόσο θα ασυξάνονται και οι πιέσεις από υποψήφιους επενδυτές, μέλημα των οποίων δεν αποτελεί η διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, αλλά η οικονομικά επωφελέστερη επένδυση, ασχέτως αν σέβεται το πολιτιστικό, καλλιτεχνικό και ιστορικό υπόβαθρο της πόλης των Αθηνών.

Κατόπιν τούτων, ιδιαίτερα άστοχη και παντελώς ανατιολόγητη ήταν η από 30/03/2023 ανακοίνωση του ΥΠ.ΠΟ.Α. , η οποία αποτινάσσει από το Υπουργείο την αρμοδιότητα να επιληφθεί του θέματος, αναφέροντας μάλιστα ότι « Οι συγκεκριμένοι κινηματογράφοι, «Ιντεάλ» και «Αστορ», δεν πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος 4858/2021, προκειμένου να χαρακτηριστούν ως μνημεία και να εμπίπτουν στην αυξημένη προστασία του συγκεκριμένου νόμου.», αφού , όπως είδαμε και στο νομικό σκέλος, το άρθρο 6 του Ν.Ο.Κ. και το άρθρο 6 του ν. 4858/2021 καθιερώνουν την αρμοδιότητα ΔΙΑΖΕΥΤΙΚΑ και στο ΥΠ.ΕΝ. και στο ΥΠ.ΠΟ.Α. για την κήρυξη διατηρητέας της χρήσης ενός χώρου.

Κατόπιν τούτων και ειδικότερα κατόπιν:

Της μαζικής ευαισθητοποίησης και κινητοποίησης όλων των ανθρώπων και φορέων του κινηματογράφου και των εκπροσώπων του πολιτισμού, συμπεριλαμβανομένου του Ευρωπαϊκού Κέντρου Κινηματογράφου, κατόπιν του ομόφωνου ψηφίσματος του Δημοτικού Συμβουλίου, της αντίδρασης και δη ανεξαρτήτως κόστους των ιδιοκτητών των επιχειρήσεων για τη διάσωση των κινηματογράφων, της μαζικής αφύπνισης και παράλληλης ανάδειξης του ζητήματος της ιστορικής σημασίας των συγκεκριμένων κινηματογράφων ως αναπόσπαστου τμήματος της πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου από πλήθος δημοσιευμάτων, εντύπων, ιστοσελίδων, καθώς και από την πλειοψηφία του αθηναϊκού κοινού. Κινητοποιήσεις και εκδηλώσεις που κλιμακώνονται και που θα εξακολουθήσουν να κλιμακώνονται με την συμμετοχή όλων, καταδεικνύοντας με τον πλέον emphaticό τρόπο ότι σύσσωμος ο καλλιτεχνικός και κοινωνικά αφυπνισμένος κόσμος έχει αντιληφθεί τη σπουδαιότητα της διατήρησης των δύο κινηματογράφων, ως ιστορικών τοπόσημων έναντι της εμπορευματοποίησης των χώρων στο όνομα της τουριστικοποίησης και του εξευγενισμού .

Κατόπιν των ανωτέρω, ερωτάσθε:

1) Τι μέτρα και αποφάσεις σκοπεύετε να λάβετε, κατά λόγον αρμοδιότητας έκαστος, ώστε κατά τις Συνταγματικές επιταγές, τις διεθνείς συμβάσεις και την ιστορικότητα των κινηματογράφων INTEAL και ΑΣΤΟΡ, να προταχθεί το δημόσιο συμφέρον έναντι της εξυπηρέτησης των επιχειρηματικών συμφερόντων στο όνομα της τουριστικοποίησης και του εξευγενισμού, και να διασωθούν οι δύο ιστορικοί κινηματογράφοι κηρυττομένης διατηρητέας της χρήσης τους?

Η ερωτώσα Βουλευτής

Αγγελική Αδαμοπούλου
Ανεξάρτητη Βουλευτής Α' Αθηνών